

LESDOSSIER

GOED GEZORIEN!

KUZAIFA BOUWT EEN FIETSAMBULANCE EN HELPT ZO ZIEKE MENSEN IN ZIJN DORP

GOED OM WETEN

HELEMAAL IK

Wie: Kuzaiifa

Leeftijd: 13 jaar

Waar: Kasambika, Oeganda

Familie: tantes, ooms, grootouders, neven en nichten en papa

Spreektaal: Engels en etnisch dialect

School: het studeren lukt niet zo goed; Kuzaiifa is een zittenblijver, daar zit zijn thuissituatie zeker voor iets tussen.

Hobby: dansen, zingen en sporten

Bijzonder: Kuzaiifa's papa is heel ziek. Hij weet dan ook als de beste hoe belangrijk het is om van gezondheidszorg te kunnen genieten.

ALS VROUWEN HIER
MOETEN BEVALLEN ZIJN ZE
DRIE UUR ONDERWEG NAAR
HET ZIEKENHUIS

GOED OM WETEN

Levensverwachting

Oegandezen worden gemiddeld 60 jaar oud (Belgen worden gemiddeld 81 jaar oud).

Oppervlakte

241.550 km² = bijna 8 x België

Ligging

Oeganda is een land in Oost-Afrika. Het grenst aan Zuid-Soedan, Kenia, Tanzania, Rwanda en Congo. De hoofdstad is Kampala.

Toerisme

Jinja is een stad aan de rand van het Victoriameer en de Nijl. Het is een toeristisch trekpleister met attracties als rafting, bungee jumping, quad biking, boot-, paarden- en fietstochten, game en entertainment centra en dierenparken. Toerisme dat in schril contrast staat met de armoede in de dorpen op het platteland.

Geloof

In Oeganda leven Christenen en Moslims vreedzaam samen in hun dorpen. Aan hun naam weet je tot welke religie ze behoren. Kuzafa is een moslim want hij draagt geen Christelijke naam.

Aantal inwoners

42,9 miljoen, waarvan de helft jonger dan 15 jaar.

Taal

De officiële taal is Engels. Daarnaast spreken de verschillende etnische groepen hun eigen taal zoals Luganda en Swahili.

Waar leven ze van

15% van de landoppervlakte bestaat uit water. Het Victoriameer, het grootste meer van Afrika bevindt zich voor ongeveer de helft in Oeganda. Het is het op één na grootste zoetwatermeer op aarde. Door de grote aanwezigheid van water is veel landbouw mogelijk. De boeren telen vooral voor eigen gebruik en voor verkoop op de lokale markten.

GOED OM WETEN

ARMOEDE

Meer dan de helft van de Oegandezen leeft onder de armoedegrens.

GEZONDHEID

Op het platteland, waar Kuzaifa woont, is er **1 dokter voor 24.000 mensen** en 1 vroedvrouw voor 11.000 mama's. Door de lange afstanden, de slechte wegen en de beperkte transportmiddelen hebben veel Oegandezen amper toegang tot medische verzorging.

MOEDERSTERFTE

In Oeganda sterven dagelijks **16 vrouwen door moeilijkheden bij de bevalling**. Vaak omdat ze niet tijdig in het ziekenhuis geraken. Op plekken waar een fietsambulance wordt ingezet, is de moedersterfte veroorzaakt door het te laat bereiken van een ziekenhuis, gehalveerd.

LEVEN

- * Slechts in een derde van de huishoudens heeft ieder gezinslid **een paar schoenen**.
- * Slechts in een derde van de huishoudens heeft ieder gezinslid **twee setjes kleding**.
- * Slechts in een derde van de huishoudens heeft ieder gezinslid **een eigen deken**.

SCHOOL

Kinderen leggen **lange afstanden** af om naar school te gaan. Ze vertrekken 's ochtends vroeg als het nog donker is. Soms moeten ze wel tot 19 km lopen om in hun school te geraken.

ONTWIKKELINGSINDEX

De menselijke ontwikkelingsindex (HDI, Human Development Index) is een cijfer dat gegeven wordt aan een land of gebied. Het land krijgt punten voor onderwijs, gezondheid en levensstandaard. Het cijfer dat toegekend wordt, vertelt iets over het welzijn in een land. Oeganda scoort op al die dingen niet goed en staat **op de 162ste plaats op een lijst van 189 landen**. België staat op de 17de plaats.

GOED GEKEKEN

VRAAG EN ANTWOORD

Wat groeit er op het veld van de familie van Kuzaifa?

Hoe lang moet Kuzaifa lopen naar het ziekenhuis? a) 3 uur b) 10 minuten c) 3 dagen

Hoeveel fietsambulances kun je bouwen met het geld van 1 échte ambulance?

Hoeveel vrouwen sterven er in Oeganda dagelijks door moeilijkheden bij de bevalling?

a) 1,6 b) 16 c) 830

Waarvoor raadplegen mensen de dokter vooral? Schrap wat niet past.

malaria / breuken / diarree / oorontsteking / zwangerschap / rugklachten / slangenbeet

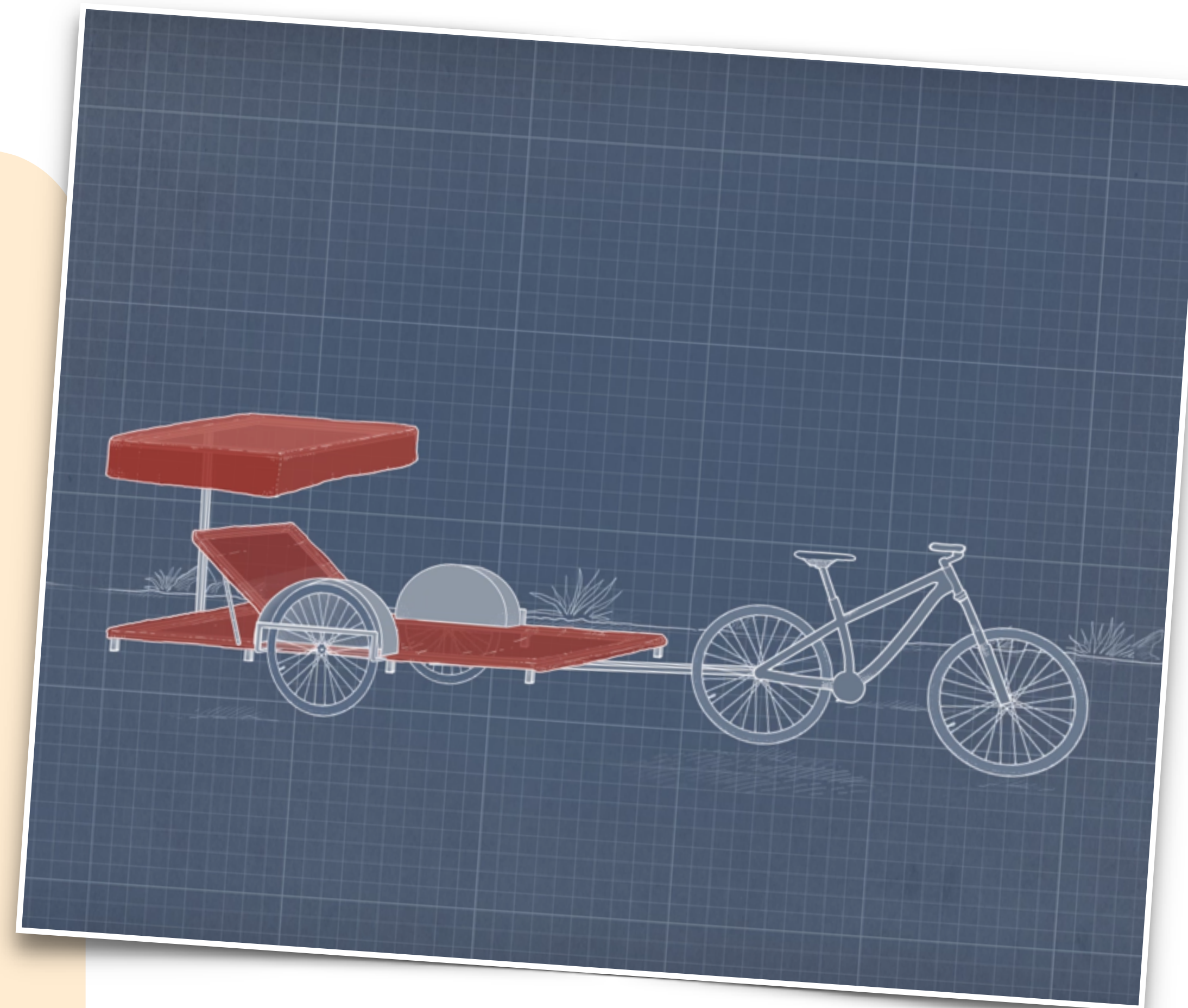
Wat wil Kuzaifa later worden?

Waar halen Jelle en Kuzaifa het materiaal om de fietsambulance te maken?

in het containerpark – in de doe-het-zelfstraat - in een grootwarenhuis

Waar of niet waar?

- * De kleur van de fietsambulance is geel met rood.
- * De papa van Kuzaifa heeft longkanker.
- * De fietsambulance wordt opgeladen met een zonnepaneel.
- * In Oeganda kun je gebeten worden door slangen.

GOED GESPREK

TOERISME VOOR HET GOEDE DOEL

Door te betalen voor ontspanning en attracties, kunnen fietsambulances worden gebouwd.

Denk je dat toeristen graag iets extra betalen als ze weten dat ze er mensen mee helpen?

Zouden we toeristen hier kunnen aanmoedigen om het leven van een aantal Belgen te verbeteren? Wie zou je dan willen helpen, en hoe zou je dat doen?

SAMENLEVEN MET DE HELE FAMILIE

Op het platteland in Oeganda leven grote families samen.

Hoe is dat bij ons?

Wat is voor jou het belang van familie?

Hoe close ben jij met je familie? Of met één of meerdere familieleden in het bijzonder?

DRIE UUR TOT HET ZIEKENHUIS

In Oeganda is de afstand tot een ziekenhuis voor veel mensen te groot. Daarom kunnen ze amper verzorgd worden.

Kunnen er nog andere redenen zijn waarom mensen geen zorg krijgen?

Hoe is dat bij ons? Kan iedereen die in België woont verzorgd worden in een ziekenhuis?

Lag je zelf* al eens in een ziekenhuis? Hoe ben je toen in het ziekenhuis geraakt? (*Of iemand uit je familie)

GEEN MAMA

Kuzaifa's mama heeft het gezin verlaten.

Waarom deed ze dat? Kun je dat begrijpen?

Om welke andere redenen kan een mama of papa het gezin verlaten?

Hoe zou jij je voelen zonder mama of papa? Welke rol kunnen andere familieleden in dat geval spelen?

OOK GOED GEZIEN

JE EIGEN ONTWERP

Ontwerp een slimme oplossing voor het ziekenvervoer in Oeganda.

- * Bedenk hoe je zieke mensen kunt vervoeren. Hou er rekening mee dat niet alle materiaal beschikbaar is en dat de wegen zanderig en hobbelig zijn.
- * Schets je ontwerp.
- * Presenteer je ontwerp aan de klas.

WARM WELKOM

Jelle krijgt een warm welkom in het dorp. Wat als Kuzaifa hier op bezoek zou komen ...

- * Maak een dans, lied of toneelstukje om hem te verwelkomen.
- * Wat zou je meegeven zodat hij jullie nooit kan vergeten?

SPRAKELOOS

Kuzaifa's papa heeft keelkanker en kan niet praten.

- * Zoek uit op welke manieren je je verstaanbaar kunt maken als je niet kunt praten.
- * Voer een gesprek met één van je klasgenoten zonder je stem te gebruiken.
- * Laat de andere klasgenoten vertalen waarover jullie 'gepraat' hebben.

FIETS FIETS

Wat kan je nog allemaal doen of maken met een fiets?

- * Zoek op hoe fietsen over de hele wereld worden ingezet.
- * Maak met de hele klas een collage 'reis rond de wereld op de fiets'.

GOED GEDAAN

EEN FIETS MAAKT HET VERSCHIL

De organisatie CooP-Africa verbetert met de fiets het leven van de gezinnen in Afrika. CooP staat voor **Cycling out of Poverty** en betekent letterlijk: **fiets jezelf uit de armoede**. De organisatie zet in op de fiets om op school te geraken, als hulp bij het werk én als ziekentransport.

Bike4School

CooP-Africa moedigt het gebruik van de fiets aan via schoolactiviteiten en zorgt dat mensen goedkoop een fiets kunnen aankopen. Zo kunnen **leraren en leerlingen sneller op school** komen, zijn ze minder vermoeid, kunnen ze zich beter concentreren en zijn ze sneller weer thuis om te klussen.

Bike4Work

CooP helpt met de bouw van **aangepaste fietsen voor fietstaxi's, marktkramers, afvalverzamelaars en boeren**. Zo kunnen ze zich makkelijker verplaatsen en dus (meer) geld verdienen. CooP helpt ook met scholing en creëert werkgelegenheid.

Bike4Care

CooP stelt ook fietsen ter beschikking voor gezondheidswerkers. Zo geraken ze sneller bij meer zieken. En met de fietsambulances zorgen ze ervoor dat **zieken en zwangere vrouwen sneller, veiliger en comfortabeler in het gezondheidscentrum** komen.

Geld voor een fiets

Het is dankzij mensen hier bij ons die geld geven aan CooP-Africa dat die fietsen goedkoop kunnen worden aangeboden aan de mensen in Oeganda.

In de Green Hub (fietsfabriek en fietswinkel in één) worden alle aangepaste fietsmodellen ontworpen, geproduceerd en te koop aangeboden.

Bovendien biedt Bikeventures in Jinja fietssafari's aan voor toeristen. Alle winst daarvan gaat naar de hulpprogramma's van CooP-Africa.

HOE GEBRUIKEN IN DE KLAS

Ontwikkelingseducatie

Ontwikkelingseducatie leert kinderen om **kritisch na te denken** over problemen in de wereld. Kinderen leren om hun eigen waarden en denken af te toetsen aan die van anderen en gaan in gesprek over problemen hier en elders. Zo leren ze wat **solidariteit** is en hoe ze **verantwoordelijkheid** kunnen opnemen.

Leidraad

Het educatieve pakket bij het Ketnet-programma 'GOED GEZIEN!' is een leidraad om wereldse problemen bespreekbaar te maken met een vertaalslag naar het hier. **Leren kijken en begrijpen, interpreteren, reflecteren en samen creatief en probleemoplossend overleggen.** Elke leraar kan zelf werkopdrachten en denkoefeningen toevoegen of de voorgestelde suggesties aanpassen aan de leer- en klassituatie. Dit pakket is een inspiratie voor gebruik op maat van elke leercontext.

Verduidelijking

- * **Goed om weten:** nuttig achtergrondinformatie over het land, het lokale leven en de ontwikkelingsthema's.
- * **Goed gekeken:** observatievragen. Wat hebben kinderen gezien? Wat hebben ze onthouden van de aflevering? Open vragen en andere formats (verbindingsvragen, waar/niet waar, meerkeuzevragen...) wisselen elkaar af.
- * **Goed gesprek:** gespreksonderwerpen voor een beschouwend gesprek over thema's die aan bod komen in de aflevering.
- * **Ook goed gezien:** muzische verwerkingsopdrachten waarmee kinderen zelf aan de slag kunnen. Deze opdrachten passen binnen de muzische pijlers: muziek, dans/beweging, beeld en media.

Leergebieden

Ontwikkelingseducatie kan op verschillende manieren geïntegreerd worden in het leerprogramma. Dit lesdossier kan worden ingezet in volgende lessen:

Mens & Maatschappij - Nederlands - Wetenschap & Techniek - Muzische & creatieve vorming.

Vragen of meer info: info@ketnet.be - info@padaboem.be